

**การประเมินหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง
สาขาการพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ โรงเรียนพยาบาลรามธิบดี**
**An Evaluation of a Specialized Nursing Program in the Field of Infection
Control Nursing at Ramathibodi Nursing School**

อจลรา เทียนทอง*

Achara thianthong

บุญมี พันธุ์ไทย**

Boonmee Punthai

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินผลปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) ของหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ 2) ประเมินผลกระบวนการ (Process Evaluation) และ 3) ประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน ผู้เข้าอบรม ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการอบรม ผู้สำเร็จการอบรม จำนวนทั้งสิ้น 375 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัย พบว่า 1) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินความเหมาะสมของ การจัดการเรียน การสอน การวัดและการประเมินผล การบริหารหลักสูตร โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และ 3) ด้านของผลผลิต (Product Evaluation) เป็นการประเมินความเหมาะสมของคุณลักษณะของผู้สำเร็จการอบรม ในด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรม โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การประเมินหลักสูตร/ หลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ

Abstract

In this thesis, the researcher conducts (1) an input evaluation of the appropriateness of a specialized nursing program in the field of infection control nursing. The researcher also conducts (2) a process evaluation of the program under study in addition to (3) a product evaluation of the program under investigation. The research population consisted of 375 subjects taken from five groups as follows: the administrative committee of the specialized nursing program in the field of infection control nursing at Ramathibodi Nursing School; lecturers in

* นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

* อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

the program under study; trainees who have not yet graduated from the program; superiors of those who have graduated from the program; and graduates from the program. The instrument of research used by the researcher to collect data was a five-rating scale questionnaire. Findings are as follows: 1) Regarding the factor of input, it was found that the program was appropriate in an overall picture at the highest level. When considered in each aspect, it was found that the aspects of program content; lecturers' characteristics; instruction and study equipment; textbooks; and study location were appropriate at a high level. 2) In respect to the factor of process, evaluation showed that the organization of instruction and study; measurement and evaluation; and program administration were appropriate. Overall, the aspect of process was determined to be appropriate at a high level. 3) Concerning the factor of product, evaluation established that the characteristics of training graduates in the aspects of knowledge, skills, and ethics were appropriate. In an overall picture, it was found to be appropriate at a high level.

Keywords: Evaluation/ Specialized Nursing Program in Infection Control

บทนำ

วิชาชีพพยาบาล เป็นวิชาชีพที่มีบทบาทสำคัญในการบริการสุขภาพอนามัยแก่ประชาชน เพื่อช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น บุคลากรในวิชาชีพพยาบาลต้องมีความรู้ ความสามารถอย่างกว้างขวางในศาสตร์หลายสาขา และต้องปฏิบัติงานการพยาบาลอย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้วิชาชีพพยาบาลจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้หรือไม่ จึงขึ้นอยู่กับการวางรากฐานความรู้ ในยุคของการใช้ความรู้เป็นฐาน (Knowledge-Based Society) ที่มุ่งเน้นการให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมทั่วถึง และมีคุณภาพ คำนึงถึงความเป็นธรรม คุ่มค่า คุ่มทุน ประหยัด และการมีปฏิสัมพันธ์ตามหลักจริยธรรม และจรรยาบรรณ สอดคล้องกับ ทศนา บุญทอง (2542: 22-23) ที่กล่าวว่าพยาบาลวิชาชีพในอนาคตต้องมีการสืบฐานข้อมูลข่าวสารความรู้และการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ในการปฏิบัติงานที่สามารถประกันคุณภาพในการดูแลผู้ป่วยได้อย่างปลอดภัย ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องจัดการศึกษาสำหรับพยาบาลเป็นสำคัญ พยาบาล

ที่ปฏิบัติการพยาบาลในหน่วยบริการสุขภาพต้องมีความรู้ลึกซึ้งในเรื่องการดูแลรักษาต่อการเจ็บป่วยที่รุนแรงและซับซ้อน ร่วมกับการใช้เทคโนโลยีการรักษาขั้นสูง หรือให้คำปรึกษา แนะนำด้านสุขภาพอนามัยแก่ประชากรไทย วิชาชีพพยาบาลจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการศึกษาเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ให้ทันต่อภาวะของโรคของผู้ป่วย และทันต่อความก้าวหน้าทางการแพทย์เทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อปรับเปลี่ยนและพัฒนาวิธีการดูแลให้การพยาบาลผู้ป่วยให้ดียิ่งขึ้น จากความสำคัญนี้ เป็นการพัฒนาสมรรถนะพยาบาลให้มีความรู้ความสามารถของผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาล ที่ใช้การปฏิบัติทั้งศาสตร์และศิลป์ ที่ได้รับการยอมรับว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการให้บริการสุขภาพ และตอบสนองความต้องการของสังคม โดยยึดหลักการให้ความปลอดภัย การส่งเสริมสุขภาพอนามัยอันดีต่อประชาชนและสังคมโดยมิได้คำนึงถึงเพศ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา ฐานะ ตลอดจนลัทธิการเมือง ซึ่งเป็นมาตรฐานของการประกอบวิชาชีพ และคุณภาพการพยาบาล

ดังนั้นวิชาชีพพยาบาลจึงเป็นวิชาชีพหนึ่งที่มีองค์ความรู้เป็นลักษณะเฉพาะของตนเอง ร่วมกับการมีองค์วิชาชีพ ได้แก่ สถานการณ์พยาบาลที่จะดูแลการประกอบวิชาชีพของสมาชิกพยาบาลให้เกิดประโยชน์และเป็นธรรมแก่ผู้บริโภคและประชาชน ซึ่งสถานการณ์พยาบาล จึงถือว่าเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีประสิทธิภาพได้ดำเนินการเรื่องการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการจัดการในหลักสูตรต่างๆ ตั้งแต่ระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก รวมทั้งหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางระยะสั้นเพื่อให้สถาบันต่างๆ ที่มีความพร้อมใช้เป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรให้มีมาตรฐานและมีทิศทางเดียวกันตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 เป็นต้นมา และมีการพัฒนาเกณฑ์อย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของระบบสุขภาพและความต้องการของประชาชนตลอดจนมีความต้องการเพื่อพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลทั่วประเทศ การจัดการศึกษาหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางระยะสั้นเป็นการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของพยาบาลและหน่วยงานต้นสังกัดต่างๆ ทั่วประเทศอย่างมาก เพราะเป็นการจัดการสอนในระยะสั้นที่เน้นการพัฒนาความรู้และทักษะในการพยาบาลผู้ป่วยเฉพาะสาขาในระยะเวลาสั้นๆ ไม่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาในสังกัดสถานพยาบาลที่มีความพร้อมจึงได้ร่วมมือพัฒนาหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางระยะสั้นขึ้นเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ เป็นหลักสูตรการฝึกอบรมระยะสั้น (4 เดือน) ที่มีความสำคัญมากที่สุด เนื่องจากเป็นสาขาที่ตอบสนองความต้องการของหน่วยงานอีกทั้งทุกหน่วยงานต้องมีพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ มาตรฐานการรับรองสถานบริการ ได้ให้ความสำคัญดังนี้

1. ความสำเร็จของการรักษาผู้ป่วยด้วยเทคโนโลยีขั้นสูง ขึ้นอยู่กับการมีพยาบาลที่มีสมรรถนะสูงและมีความชำนาญเฉพาะสาขาเป็นผู้ดูแล หรืออีกนัยหนึ่งคือ ผลลัพธ์การรักษาพยาบาลที่ดีขึ้นอยู่กับการพยาบาลที่มีประสิทธิภาพ

2. การเตรียมพยาบาลให้มีสมรรถนะสูงขึ้นต้องเตรียมด้วยการจัดการศึกษาต่อยอดจากระดับพื้นฐาน (ปริญญาตรี) เพราะความเชื่อและเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนสำหรับพยาบาลปริญญาตรีนั้น คือการเตรียมนักปฏิบัติการพยาบาลให้มีความรู้และความสามารถพื้นฐานเท่านั้น แต่ยังไม่มีการฝึกสมรรถนะเฉพาะสาขาให้

3. สมรรถนะเฉพาะสาขาของพยาบาลเกิดจากการมีประสบการณ์ตรงในการปฏิบัติร่วมกับการศึกษาอย่างมีรูปแบบหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลควบคุมการติดเชื้อของโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี ได้เปิดดำเนินการหลักสูตรและรับการรับรองจากสภาการพยาบาล ในปีการศึกษา 2546 เป็นต้นมา ทั้งนี้ในการนำหลักสูตรไปใช้นั้น มีโครงสร้างการบริหารหลักสูตร และการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ซึ่งมีผู้สำเร็จการศึกษายอมรับไปแล้วจำนวนหนึ่ง จากอัตราการตายด้วยโรคติดเชื้อค่อนข้างสูงอยู่ในระดับต้นของสาเหตุการตายของคนไทย โรคติดเชื้อยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญของสาธารณสุขไทย เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้ระบบสุขภาพ การปฏิรูประบบสุขภาพและนโยบายสุขภาพ ความรู้โรคติดเชื้อในโรงพยาบาล ระบาดวิทยาของโรคติดเชื้อ การวินิจฉัยทางห้องปฏิบัติการและโรคติดเชื้อในโรงพยาบาล มีทักษะและกลยุทธ์ในการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล ประเมินและวางแผนการพยาบาลเพื่อป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลโดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์และพื้นฐานของกระบวนการวิจัย ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ในการวางแผนมาตรการในการป้องกันและ

ควบคุมการติดเชื้อและระบาดของการติดเชื้อ สามารถเชื่อมโยงความรู้สู่การปฏิบัติและวางแผนการปฏิบัติในบทบาทการพยาบาลด้านการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการประเมินหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ อย่างเป็นระบบ อีกทั้งเป็นการประเมินการดำเนินงานว่าหลักสูตรมีผลการดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ซึ่งผลของการประเมินที่ได้จะเป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร เพื่อผลิตพยาบาลเข้าสู่ระบบสุขภาพที่ให้การบริการทางสุขภาพแก่ประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) ของหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี
2. เพื่อประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) ของหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี
3. เพื่อประเมินความเหมาะสมด้านผลผลิต (Product Evaluation) ของหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

1. แนวคิดทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับหลักสูตร
2. แนวคิดทฤษฎีและวิธีประเมินหลักสูตร
3. หลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางและเกณฑ์หลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research) โดยเป็นการประเมินหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี

ประชากร

การวิจัยเรื่องนี้ได้ประชากรทั้งหมดศึกษาวิจัยเนื่องจากประชากรมีจำนวนจำกัด ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตร จำนวนทั้งสิ้น 375 คน ประกอบด้วยกลุ่มบุคคล 5 กลุ่ม ดังนี้

1. คณะกรรมการบริหารหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี จำนวน 10 คน
2. อาจารย์ผู้สอนหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี จำนวน 20 คน
3. ผู้เข้าอบรมที่ยังไม่สำเร็จการอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลควบคุมการติดเชื้อโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี จำนวน 45 คน
4. ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี จำนวน 150 คน
5. ผู้สำเร็จการอบรมจากหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี จำนวน 150 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลแบ่งเป็นจำนวน 5 ฉบับ คือ

1. แบบประเมินคณะกรรมการบริหารหลักสูตร มุ่งที่จะประเมินหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และการประเมินหลักสูตรด้านปัจจัยเบื้องต้น

2. แบบประเมินผู้สอน มุ่งที่จะประเมินหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้สอน และประเมินหลักสูตรด้านกระบวนการ

3. แบบประเมินผู้เข้าอบรมที่ยังไม่สำเร็จการอบรม มุ่งที่จะประเมินหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าอบรมที่ยังไม่สำเร็จการศึกษา และการประเมินหลักสูตรด้านกระบวนการ

4. แบบประเมินผู้บังคับบัญชา มุ่งที่จะประเมินหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้บังคับบัญชาและประเมินหลักสูตรด้านผลผลิต

5. แบบประเมินผู้สำเร็จการอบรม มุ่งที่จะประเมินหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้สำเร็จการอบรม การประเมินหลักสูตรด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

แบบประเมินข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบประเมิน มีลักษณะเป็นแบบให้เลือกตอบ Check List แบบประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ ปัจจัยด้านผลผลิตของหลักสูตรของแต่ละฉบับเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยระดับความคิดเห็น

ตามเกณฑ์ ดังนี้ คะแนน 5 หมายถึง มากที่สุด คะแนน 4 หมายถึง มาก คะแนน 3 หมายถึง ปานกลาง คะแนน 2 หมายถึง น้อย คะแนน 1 หมายถึง น้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือในการวิจัยจากการศึกษาเอกสารและวิเคราะห์ทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเรียงลำดับขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาหลักการ จากหนังสือ เอกสารบทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบและขอบเขตในการวิจัย โดยส่วนใหญ่ผู้วิจัยศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร รวมทั้งศึกษารายละเอียดของหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง ได้แก่ หลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี

2. วิเคราะห์เนื้อหาที่จะวัด เลือกรูปแบบที่จะวัด และกำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนน

3. ดำเนินการสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้ ด้านที่ 1 แบบประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น จำนวน 27 ข้อ ด้านที่ 2 แบบประเมินด้านกระบวนการจำนวน 30 ข้อ และด้านที่ 3 แบบประเมินด้านผลผลิต จำนวน 41 ข้อ

4. นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) แกไขสำนวนภาษา และความครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา และให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้แบบประเมินมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5. นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร 2 ท่าน ด้านวัดและประเมินผล 2 คน และด้านวิจัยการศึกษา 1 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

5.1 ฉบับคณะกรรมการบริหารหลักสูตร
ดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.60-1.00

5.2 ฉบับผู้สอน ค่าดัชนีความสอดคล้อง
เท่ากับ 0.60-1.00

5.3 ฉบับผู้เข้าอบรมที่ยังไม่สำเร็จการ
อบรม ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.60-1.00

5.4 ฉบับผู้บังคับบัญชา ค่าดัชนีความ
สอดคล้อง เท่ากับ 0.60-1.00

5.5 ฉบับผู้สำเร็จการอบรม ค่าดัชนีความ
สอดคล้องเท่ากับ 0.60-1.00

6. นำแบบประเมินไปทดลองใช้ (Try Out) ผู้เข้าอบรม ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี ที่ไม่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลวิเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ซึ่งหาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถาม (Discrimination Power) โดยวิธีหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-Total-Correlation) ของแบบประเมินหลักสูตรและวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินโดยใช้ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) หาค่าความเชื่อมั่น ได้ดังนี้

6.1 ฉบับคณะกรรมการบริหารหลักสูตร
ค่าอำนาจจำแนก มีค่าระหว่าง 0.41-0.78 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.8769

6.2 ฉบับผู้สอน ค่าอำนาจจำแนก มีค่า
ระหว่าง 0.41-0.67 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.9182

6.3 ฉบับผู้เข้าอบรมที่ยังไม่สำเร็จการ
อบรม มีค่าอำนาจจำแนก มีค่าระหว่าง 0.45-0.78 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.9948

6.4 ฉบับผู้บังคับบัญชา มีค่าอำนาจจำแนก
มีค่าระหว่าง 0.47-0.76 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.9825

6.5 ฉบับผู้สำเร็จการอบรม มีค่าอำนาจ
จำแนก มีค่าระหว่าง 0.45-0.78 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.9821

7. นำแบบประเมินฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการ
เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บ
รวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อ
ขอเก็บข้อมูลจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตร
อาจารย์ผู้สอน ผู้เข้าอบรม ผู้บังคับบัญชา ผู้สำเร็จ
การอบรม หลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขา
การพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ โรงเรียนพยาบาล
รามาธิบดี

2. ผู้วิจัยรวบรวมรายชื่อและที่อยู่ของกลุ่ม
ตัวอย่างเพื่อใช้ในการวิจัยจากสำนักงานหลักสูตร
การพยาบาลเฉพาะทาง โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี

3. ผู้วิจัยส่งแบบประเมินด้วยตัวเองในกลุ่ม
คณะกรรมการบริหารหลักสูตรอาจารย์ผู้สอน ของผู้
เข้าอบรมและเก็บกลับคืน ตามระยะเวลาที่กำหนด

4. ผู้วิจัยส่งแบบประเมินถามทางไปรษณีย์
ให้ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการอบรมและผู้สำเร็จ
การอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขา
การพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ โรงเรียนพยาบาล
รามาธิบดี โดยแนบหนังสือขอความร่วมมือในการ
ตอบแบบสอบถามไปด้วย และแนบซองติดแสตมป์
จำหน่ายซองถึงผู้วิจัย เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่
ผู้ตอบแบบสอบถามในการส่งแบบสอบถามกลับคืน
ตามระยะเวลาที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

5. การติดตามผลแบบประเมินที่ไม่ได้รับคืน
ภายในระยะเวลาที่กำหนดที่ผู้วิจัยกำหนดผู้วิจัยได้
โทรศัพท์ติดตามอีกครั้ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบประเมินที่รวบรวมมาได้ ดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมิน แนะนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบประเมินใน ตอนที่ 1 นี้ ผู้วิจัยได้ใช้คำถามแบบเลือกตอบ ใช้วิธีการคำนวณโดยหาค่าร้อยละ (Percentage) และแจกแจงความถี่ (Frequency)

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร คือ ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และ ด้านผลผลิต ซึ่งได้มาจากมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้การวิเคราะห์หาค่ามัธยเทศคณิต (Arithmetic Mean : μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : σ)

ผลการศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน 5 กลุ่ม ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารหลักสูตร จำนวน 10 คน ตอบกลับจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 อาจารย์ผู้สอน จำนวน 20 คน ตอบกลับจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ผู้เข้าอบรม จำนวน 45 คน ตอบกลับจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการอบรมจำนวน 150 คน ตอบกลับจำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 92.67 และผู้สำเร็จการอบรมจำนวน 150 คน ตอบกลับจำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 92.67

ตอนที่ 2 ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น

ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) ของหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.40$) และเมื่อแยกตามกลุ่มประชากรที่ประเมิน พบว่า คณะกรรมการบริหารหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.87$, $\sigma = 0.18$) สำหรับผู้สำเร็จการอบรม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.47$, $\sigma = 0.40$)

ภาพรวม พบว่าการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.47$) และเมื่อแยกรายด้าน พบว่าด้านคุณลักษณะของอาจารย์ และด้านเนื้อหาของหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.63$, $\sigma = 0.41$) และ ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.47$) สำหรับด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียน และสถานที่เรียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.36$, $\sigma = 0.51$)

คณะกรรมการบริหารหลักสูตร พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.87$, $\sigma = 0.18$) และเมื่อแยกรายด้าน พบว่าด้านคุณลักษณะของอาจารย์ ด้านเนื้อหาของหลักสูตร และด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียน และสถานที่เรียน ทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงคะแนนเฉลี่ยดังนี้ ($\mu = 4.94$, $\sigma = 0.12$) ($\mu = 4.90$, $\sigma = 0.12$) และ ($\mu = 4.78$, $\sigma = 0.34$)

ผู้สำเร็จการอบรม พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.47$, $\sigma = 0.40$) และเมื่อแยกรายด้าน พบว่าด้านคุณลักษณะของอาจารย์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.70$, $\sigma =$

0.45) สำหรับด้านเนื้อหาของหลักสูตรและด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียน และสถานที่เรียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.70$, $\sigma = 0.45$) และ ($\mu = 4.53$, $\sigma = 0.58$)

ตอนที่ 3 ผลการประเมินด้านกระบวนการ

ภาพรวม พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.43$, $\sigma = 0.47$) และเมื่อแยกตามกลุ่มประชากรที่ประเมิน พบว่าผู้สอน ผู้เข้ารับการอบรม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.52$, $\sigma = 0.28$) และ ($\mu = 4.55$, $\sigma = 0.55$) สำหรับผู้สำเร็จการอบรม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.39$, $\sigma = 0.47$) และเมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่าด้านกระบวนการ การวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.45$, $\sigma = 0.49$) ด้านกระบวนการ การจัดการเรียนการสอน ($\mu = 4.44$, $\sigma = 0.50$) และด้านกระบวนการ การบริหารหลักสูตร ($\mu = 4.42$, $\sigma = 0.51$)

ผู้สอน พบว่าความเหมาะสมด้านกระบวนการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.52$, $\sigma = 0.28$) และเมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการ การบริหารหลักสูตร และด้านกระบวนการ การจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.54$, $\sigma = 0.37$) และ ($\mu = 4.52$, $\sigma = 0.27$) สำหรับด้านกระบวนการ การวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.45$, $\sigma = 0.49$)

ผู้เข้าอบรมที่ยังไม่สำเร็จการอบรม พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.55$, $\sigma = 0.55$) และเมื่อแยกเป็นรายด้าน ด้านกระบวนการ การบริหารหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.60$, $\sigma = 0.53$) รองลงมา ได้แก่ ด้านกระบวนการ การจัดการเรียนการสอน ($\mu = 4.55$,

$\sigma = 0.57$) และด้านกระบวนการการวัดและประเมินผล ($\mu = 4.51$, $\sigma = 0.61$)

ผู้สำเร็จการอบรม พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.43$, $\sigma = 0.47$) และเมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านกระบวนการการบริหารหลักสูตร ($\mu = 4.40$, $\sigma = 0.49$) ด้านกระบวนการการจัดการเรียนการสอน ($\mu = 4.39$, $\sigma = 0.50$)

ตอนที่ 4 ผลการประเมินด้านผลผลิต

ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.37$, $\sigma = 0.49$) เมื่อแยกตามกลุ่ม พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ผู้สำเร็จการอบรม ($\mu = 4.37$, $\sigma = 0.48$) ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการอบรม ($\mu = 4.37$, $\sigma = 0.50$) และเมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านจริยธรรม ($\mu = 4.50$, $\sigma = 0.49$) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านทักษะ ($\mu = 4.32$, $\sigma = 0.54$) และด้านความรู้ ($\mu = 4.20$, $\sigma = 0.52$)

ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการอบรม พบว่า ความเหมาะสมด้านผลผลิต (Product Evaluation) ภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.32$, $\sigma = 0.54$) และเมื่อแยกตามด้าน พบว่า ทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านจริยธรรม ($\mu = 4.48$, $\sigma = 0.55$) ด้านทักษะ ($\mu = 4.32$, $\sigma = 0.55$) และด้านความรู้ ($\mu = 4.30$, $\sigma = 0.53$)

ผู้สำเร็จการอบรม พบว่าภาพรวมความเหมาะสมด้านผลผลิต (Product Evaluation) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.37$, $\sigma = 0.48$) และเมื่อแยกเป็นรายข้อ พบว่า ดังนี้ ด้านจริยธรรม ด้านทักษะ และด้านความรู้ ทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เรียงคะแนนเฉลี่ย ($\mu = 4.48$, $\sigma = 0.50$) ($\mu = 4.31$, $\sigma = 0.53$) และ ($\mu = 4.20$, $\sigma = 0.52$)

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

1. ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) ของหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี เป็นการประเมินความเหมาะสมของเนื้อหาของหลักสูตร คุณลักษณะของอาจารย์ อุปกรณ์การเรียน การสอน ตำราเรียน สถานที่ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านเนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีคะแนน 2 อันดับสูงสุด ได้แก่ เนื้อหาของหลักสูตรเป็นความรู้ที่ทันสมัยและทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน รองลงมา ได้แก่ เนื้อหาของหลักสูตรเป็นความรู้ที่ผู้เข้าอบรมสามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพ ได้ตรงกับสมรรถนะของพยาบาล IC ปัจจุบัน และคะแนนต่ำสุด คือการจัดเนื้อหา ในหลักสูตรเป็นไปตามลำดับความยากง่าย ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีคะแนน 2 อันดับสูงสุด ได้แก่ เป็นผู้มีความรู้ จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ รองลงมา ได้แก่ มีความรับผิดชอบในงานสอนและการคุมภาคปฏิบัติได้ตรงกับสมรรถนะที่กำหนด และคะแนนต่ำสุด คือ มีความสามารถในการบูรณาการความรู้ต่างๆ ให้กับผู้เข้าอบรม และด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียน และสถานที่เรียน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีคะแนน 2 อันดับสูงสุด ได้แก่ มีแหล่งการเรียนรู้และการสืบค้นผ่านเครือข่ายจำนวนเพียงพอ รองลงมา ได้แก่ วัสดุการเรียนการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และคะแนนต่ำสุด คือ มีห้องฝึกหัดการที่เอื้อต่อการทำหัตถการ ซึ่งจากผลการประเมินหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี พบว่า

ด้านเนื้อหา มีความสอดคล้องกับความต้องการของสังคม และตรงตามความต้องการของผู้เรียน จึงอธิบายได้ว่า หลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี เป็นที่ที่ต้องการของโรงพยาบาลต่างๆ เป็นไปตามประสงค์ของพยาบาลที่เข้ารับการอบรม และเนื้อหาของหลักสูตรเฉพาะทางนี้ได้พัฒนาโครงสร้างของหลักสูตรตรงความต้องการของพยาบาลที่ต้องการอบรม สอดคล้องกับ Tabata (1962: 12) ที่ศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรที่กล่าวว่า เนื้อหาและประสบการณ์ที่ผู้สอนจัดให้ ควรมีวัตถุประสงค์ตรงตามผู้ต้องการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ส่วนด้านคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน พบว่าอาจารย์ผู้สอนเป็นผู้ที่มีความรู้ จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีความรับผิดชอบในงานสอน และการคุมภาคปฏิบัติ ได้ตรงตามสมรรถนะกำหนด จะเห็นได้ว่าตัวผู้สอนมีความสำคัญอย่างยิ่งโดยผลการประเมินพบว่าผู้สอนมีจุดเด่นในด้านต่างๆ ทั้งหมด ทำให้อธิบายได้ว่า ผู้สอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเป็นอาจารย์ผู้สอนในวิชาชีพพยาบาลซึ่งเน้นเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพตามสภาการพยาบาล ดังที่สภาการพยาบาลควบคุมวิชาชีพด้านนี้ ดังนั้น ด้านปัจจัยเบื้องต้น จึงมีผลดังกล่าว โดยเฉพาะการเปิดหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางระยะสั้น ต้องได้รับอนุมัติจากสภาการพยาบาล (สภาการพยาบาล, 2546) โดยเฉพาะการกำหนดคุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอนทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติโดยอัตราส่วน 1 : 4 อย่างเคร่งครัด ส่วนในด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ตำราเรียน และสถานที่เรียนอยู่ในระดับดี เป็นผลมาจากโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี ได้รับการรับรองจากสภาการพยาบาล ในระดับดีเยี่ยม รับรองคุณภาพ 5 ปี ดังนั้น หลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ

โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี จึงมีมาตรฐานสถานที่เรียน และตำราตรงตามเกณฑ์มาตรฐานของสภาการพยาบาล และผลการศึกษายังตรงกับ พรภิรมย์ หลงทรัพย์, (2553) ได้ศึกษากับหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง จะประสบผลสำเร็จได้ต้องเกิดการนำไปใช้หลักสูตร ได้เป็นอย่างดี โดยมีปัจจัยเบื้องต้น สำคัญที่สุด คือ อาจารย์ผู้สอน จะเป็นผู้ทำให้หลักสูตรประสบผลสำเร็จ

2. ผลการประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) ของหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี เป็นการประเมินความเหมาะสมของการจัดการเรียน การสอน การวัดและการประเมินผล การบริหารหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีคะแนน 2 อันดับสูงสุด ได้แก่ ที่ส่งเสริมให้ผู้เข้าอบรมได้ศึกษาค้นคว้าและการทำงานร่วมกัน รองลงมา ได้แก่ ผู้เข้าอบรมสามารถศึกษาและแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง และคะแนนต่ำสุด คือการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าอบรมมีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นในการจัดเนื้อหาวิชาตามความสนใจและความต้องการ ด้านการวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีคะแนน 2 อันดับสูงสุด ได้แก่ ผู้สอนแจ้งวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนอย่างชัดเจน รองลงมา ได้แก่ การวัดและประเมินผลการเรียนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน และคะแนนต่ำสุด คือลักษณะของข้อสอบเหมาะสมกับระดับความรู้ของผู้เข้าอบรม และด้านบริหารหลักสูตร ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีคะแนน 2 อันดับสูงสุด ได้แก่ มีห้องสมุด แหล่งค้นคว้าตำรา สื่อการเรียนการสอนเพียงพอ รองลงมา ได้แก่ สภาพแวดล้อมและบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ และคะแนนต่ำสุด

คือ มีเครื่องคอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่ายและอินเทอร์เน็ตเพียงพอ ซึ่งผลจากการวิจัย พบว่า ด้านกระบวนการในส่วนที่เกี่ยวข้อง การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรได้จัดการส่งเสริมให้ผู้เข้าอบรมมีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองในทุกรายวิชาทั้งในภาคทฤษฎี ซึ่งทางหลักสูตรจัดเวลาไว้ลักษณะ 1 หน่วยกิต ต่อ 2 ชั่วโมง และภาคปฏิบัติ 1 หน่วยกิต ต่อ 2 ชั่วโมง และมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในลักษณะของงานกลุ่ม การเรียนแบบสัมมนา ทำให้ผู้เข้าอบรมมีส่วนร่วม ซึ่งตรงกับการศึกษาของวิชัย วงษ์ใหญ่ (2537: 218) ที่เน้นทั้งการประเมินหลักสูตร คุณค่าของหลักสูตร การวัดผลและการจัดการเรียนการสอน โดยหลักสูตรและสถานที่การศึกษาโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี จึงเริ่มต้นการชี้แจงตั้งแต่เริ่มการเรียนการสอน การวัดผลในแต่ละรายวิชา โดยต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนแต่ละรายวิชา และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ด้านการบริหารหลักสูตรจะเน้นย้ำเรื่องการวางแผน และรูปแบบหลักสูตร รวมทั้งวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และการบริหารหลักสูตร และนอกจากนี้ผลการประเมินของหลักสูตรตรงตามการศึกษาของนักการศึกษาของ เตือนใจ เกตุษา, สมจิตรา เรืองศรี และเพ็ญศรี เศรษฐ์วงศ์ (2543: 15) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินหลักสูตรปริญญาตรีสาขาการวัดผลการศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า ตรงกันในด้านผลการศึกษา คือ ทั้ง 2 หลักสูตร มีการจัดการเรียนการสอนในระดับเหมาะสม ทั้งในด้านห้องสมุด แหล่งค้นคว้า ตำรา สื่อการเรียนการสอนที่มีเพียงพอ และสภาพบรรยากาศของโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดีที่เหมาะสมกับการเรียนรู้

3. ผลการประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) ของหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี เป็นการประเมินความเหมาะสม

ของคุณลักษณะของผู้สำเร็จการอบรม ในด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ มีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อที่อยู่ใน ระดับมาก เรียงคะแนน 2 อันดับสูงสุด ได้แก่ ผู้สำเร็จ การอบรมมีเจตคติในการพัฒนาคุณภาพงานอย่าง มีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง รองลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จ การอบรมมีความรู้ความเข้าใจ การส่งเสริมภาวะ สุขภาพ การป้องกันการติดเชื้อ การพยาบาลควบคุม การติดเชื้อเป็นอย่างดี และคะแนนต่ำสุด คือผู้สำเร็จ การอบรมสามารถเลือกใช้การตรวจโดยใช้เครื่องมือ พื้นฐาน เครื่องมือ พิเศษ และการตรวจทางห้องปฏิบัติ การต่างๆ โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าและความเหมาะสม ด้านทักษะ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับมาก คะแนน 2 อันดับสูงสุด ผู้สำเร็จการอบรม มีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และ ประสบการณ์แก่บุคลากร และประชาชน รองลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จการอบรมมีทักษะในการสัมภาษณ์และ ชักประวัติผู้ป่วย และคะแนนต่ำสุด คือผู้สำเร็จการ อบรมสามารถตระหนักถึงปัจจัยที่อาจเป็นอุปสรรคต่อ การติดต่อสื่อสาร เช่น ภูมิหลังของผู้ป่วย (การศึกษา ภาษา วัฒนธรรม ความเชื่อเรื่องสุขภาพ) พฤติกรรม และสภาวะทางอารมณ์ของผู้ป่วย และด้านจริยธรรม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อทุกข้อที่อยู่ในระดับมาก ที่มีคะแนน 2 อันดับ สูงสุด ได้แก่ ผู้สำเร็จการอบรมตรงต่อเวลาและรับผิดชอบ รองลงมา ได้แก่ ผู้สำเร็จการอบรมซื่อสัตย์สุจริต ในการประกอบวิชาชีพ และคะแนนต่ำสุด คือ ผู้สำเร็จ การอบรมสามารถวางแผน จัดระบบงาน และติดตาม ประเมินผลซึ่งผลจากการประเมินผลหลักสูตร ด้านผลผลิต โดยศึกษาจากผู้บังคับบัญชา และผู้สำเร็จ การอบรม ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการอบรม

ประเมิน พบว่าผู้สำเร็จการอบรมมีความรู้ดี มีเจตคติ ที่ดีต่องาน สามารถพัฒนางานของตนเองได้อย่าง ต่อเนื่อง สามารถมีความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริม สุขภาพและแนวทางการป้องกันการติดเชื้อ และ ให้การพยาบาลด้านการติดเชื้อได้เป็นอย่างดีแก่ องค์การ ซึ่งตรงกับการศึกษาของสรรฤติ ทັນสนธิยะ (2540: 20) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร บริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา ฉบับพุทธศักราช 2545 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทร- วิโรฒ ประสานมิตร พบว่าด้านประสิทธิภาพในการ ปฏิบัติงานของมหาบัณฑิตในด้านความรู้ ด้านการสอน และการเป็นผู้นำ พบว่าผู้บังคับบัญชาเห็นความสำคัญ ด้านความรู้ และแนะนำว่าควรปรับปรุงรายวิชาต่างๆ อยู่เสมอ ส่วนหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขา การพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ โรงเรียนพยาบาล รามาธิบดี ควรมีการปรับปรุงรายวิชาเกี่ยวกับความรู้ ตลอดเวลา โดยใช้ข้อมูลจากการประเมินหลักสูตร เป็นแนวทาง ในด้านทักษะ พบว่าผู้บังคับบัญชา มี ความเห็นว่าผู้สำเร็จการอบรมหลักสูตรดังกล่าว มีการ พัฒนาอย่างดีขึ้นแบบชัดเจน ซึ่งตรงกับวัตถุประสงค์ ของหลักสูตร ซึ่งเน้นด้านทักษะการปฏิบัติ เพื่อให้เกิด ทักษะในตัวของผู้เข้ารับการอบรม ตรงกับมาตรฐาน ของด้านปฏิบัติ โดยรายวิชาต่างๆ ตามเกณฑ์ของ สภาการพยาบาล (2546) ซึ่งต้องอยู่ในมาตรฐาน คือ อาจารย์ผู้คุมปฏิบัติกับผู้เข้ารับการอบรมในสัดส่วน 1:4 ซึ่งหลักสูตรนี้มีอัตราตามเกณฑ์ ส่วนด้าน จริยธรรม พบว่าเมื่อสำเร็จการอบรม ผู้บังคับบัญชา พบการเปลี่ยนแปลง คือผู้สำเร็จการอบรมมีความ รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ซึ่งเกิดจากผลของการเรียน การสอนทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติที่เน้นเรื่องการ รับผิดชอบและการตรงต่อเวลา ซึ่งเกณฑ์สอดคล้องกับ สภาพจริง ดังกล่าว ตรงกับการศึกษาในตัวชี้วัดคุณค่า ดังการศึกษาของ วราภรณ์ ทิพย์สุวรรณกุล (2554) การพัฒนาตัวบ่งชี้ในหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง

สาขาเวชปฏิบัติทั่วไป พบว่าตัวบ่งชี้ คือสัดส่วนของอาจารย์ผู้สอน : ผู้เข้าอบรมมีผลต่อ การเกิดผลลัพธ์ ด้านผลผลิตของการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลวิจัยไปใช้

1. ด้านปัจจัยเบื้องต้น จากการศึกษาพบว่า คณะกรรมการบริหารหลักสูตร และผู้สำเร็จการอบรม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับฝึกหัดการที่เอื้อต่อการทำหัตถการ ยังมีคะแนนน้อย จึงเห็นว่าควรจัดสถานที่ให้เพียงพอกับจำนวนผู้เข้าอบรม

2. ด้านกระบวนการ จากการศึกษา พบว่า อาจารย์ผู้สอน ผู้เข้าอบรมที่ยังไม่สำเร็จการอบรม ผู้สำเร็จการอบรม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้ผู้เข้าอบรมมีส่วนร่วมในการจัดเนื้อหา รายวิชาตามความสนใจและความต้องการยังคะแนนน้อย จึงเห็นสมควรให้ปรับปรุงโครงสร้างของหลักสูตร ให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของผู้เข้าอบรม

3. ด้านผลผลิต จากการศึกษาพบว่าผู้บังคับบัญชา และผู้สำเร็จการอบรม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจหลักระบาดวิทยา มีคะแนนน้อย จึงเห็นสมควรให้เพิ่มจำนวนชั่วโมงของวิชาดังกล่าว ซึ่งจะเป็นผลในการพัฒนาความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพของผู้เข้าอบรม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาประเมินหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาต่างๆ ของโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดีให้เป็นระบบและปัจจุบันทันต่อสถานการณ์

2. ควรมีการประเมินหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี ทุก 5 ปี เพื่อเปรียบเทียบ

3. ควรมีการประเมินติดตามของพยาบาลที่จบจากหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี ทุกๆ 5 ปี และจะมีการจัดอบรมเสริมความรู้ทุกปี

การอ้างอิง

- เตือนใจเกตุษา สมจิตรา เรืองศรี และเพ็ญศรี เศรษฐวงศ์. (2543). รายงานการวิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรปริญญาตรี วิชาเอกวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพมหานคร.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). การพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ครั้งที่ 1 สำนักพิมพ์ สุวีริยาสาส์น.
- วรารณ ทัพย์สุวรรณกุล. (2554). การพัฒนาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินการเรียนการสอนหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาเวชปฏิบัติทั่วไป (การรักษาโรคเบื้องต้น). วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทัศน บุญทอง. (2542). ปฏิรูประบบการพยาบาลที่สอดคล้องกับระบบบริการสุขภาพไทยที่พึงประสงค์ในอนาคต. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: ศิริยอดการพิมพ์.
- พรภิรมย์ หลงทรัพย์. (2553). การพัฒนาเครื่องมือประเมินกระบวนการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติสำหรับหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาเวชปฏิบัติทั่วไป (การรักษาโรคเบื้องต้น). วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สรรฤดี ทັນสันเทียะ. (2540) การประเมินผลหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา ฉบับพุทธศักราช 2529 ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ปริญญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สภาการพยาบาล. (2546). คู่มือการจัดทำหลักสูตรเฉพาะทาง ตามเกณฑ์มาตรฐานสภาการพยาบาล. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร.
- Taba, H. (1962). *Curriculum Development : Theory and Practice*. New York: Harcourt, Brace and World.